

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 7. juni 2015

Kirkedag: 1.s.e.Trin/A

Tekst: Luk 16,19-31

Salmer:

SK: 725 * 447 * 49 * 685 * 698 * 696,2 * 697

LL: 725 * 691 * 698 * 696,2 * 697

Kristendom handler ikke om moralske holdninger, men om lidenskabelige relationer.

Indledningen på fortællingen om den rige mand, der vælter sig i pomp og pragt og for hvem livet på alle måder er et overflødhedshorn, og så Lazarus, staklen, lasede, sårbefængt, sulten og ensom – kun med de vilde hunde som selskab - liggende ved den riges port, kunne godt lede tanken hen på H.C.Andersens eventyr *Den lille pige med svovlstikkerne*. Den lille pige, der i tændstikkernes skær jo på det nærmeste ser ind i Himlen, når hun i lysskåret ser den dejlige familiehygge med varme, mad, lys og nærhed.

Både pigen i eventyret og Lazarus i Jesu fortælling rører ved os. Nu kan jeg selvfølgelig ikke sige, hvordan I røres af denne fortælling; men jeg kan sige, hvordan jeg røres af den.

Jeg får da medynk med staklen, der ligger dér på fortovet. Jeg får da medynk med staklen, der sidder eller ligger på bænken i parken eller på p-pladsen. Jeg får da medynk med staklen, der kommer slæbende med sine bæreposer og stinker langt væk af snavs, gammelt tis, og måske også af sprut, og roder i skraldespanden, jeg lige er gået forbi, for at se om der skulle ligge nogle tomme flasker, han kan få pant for. Jeg får da

medynk med ham – eller hende – der åbenbart ikke er anden plads til i vort samfund.

Men jeg kan heller ikke sige mig fri for, at jeg tager lidt afstand fra en sådan person. For han er jo sikkert ikke helt uskyldig i, at det er endt sådan. Og giver jeg ham nogle penge, ja så drikker han dem sikkert op. Og det er jo nok også årsagen til, at situationen er, som den er. Livet gik på et tidspunkt galt for ham; men det gik jo også galt, fordi han måske valgte en forkert måde at løse problemerne på. Det kan godt være, at I synes, at det ikke er en rigtig indstilling at have til nogle af de mennesker, der på den måde befinder sig på samfundets bund. Til gengæld tror jeg ikke, at jeg er den eneste, der kan få sådanne tanker.

I fortællingen om Lazarus er der jo heldigvis en romantisk retfærdighed. Romantisk forstået på den måde, at vi – eller rettere jeg – et eller andet sted finder en form for retfærdighed i, at det alligevel ender lykkeligt for den fattige stakkel: han kommer i Himlen. Retfærdigheden kommer frem deri, at den rige kun har godt af, at når han kan vælte sig rundt i sin rigdom uden øje for elendigheden lige uden for hans dør, så har han kun godt af, at han lider i dødsriget. Det er jo ikke fordi han var rig, at han nu skal straffes; men fordi han ikke udviste barmhjertighed, selv om han endda havde rig mulighed for det. Men han har måske tænkt lige som mig: det er håbløst at hjælpe en Lazarus. Det er spild af gode gerninger. Han er og bliver elendig, for han vil være elendig. Alligevel er der et vist romantisk skær over fortællingen, når udskuddet alligevel opnår lykken til sidst. På sin vis er det faktisk en rigtig god sød-suppe-fortælling i bedste Morten Koch stil. Hvis den kun handlede om det. Og i så fald ville det blot være en moralfortælling til at opdrage os til at elske næsten, vel at mærke med en næste-figur af den lidt vanskeligere slags. Ikke

at Lazarus er vanskelig; men det kan faktisk være lidt vanskelig at elske ham, tage sig af ham. Heldigvis er det ikke min opgave, for vi bor jo da heldigvis i et velfærdssamfund.

Hvis fortællingen ikke var andet end det, ville den helt sikkert blive brugt i valgkampen som en case i debatten om dagpengesystemet eller skat på de højere indtægter.

Sådan slipper jeg fra staklen og videre i min overflods-hverdag og ud af moralefortællingen. Men sådan slipper jeg ikke fra evangeliet.

Dét, der egentlig satte mine tanker i gang om denne vinkel på dagens evangeliefortælling, var en udtalelse i en nyhedsudsendelse for nogen tid siden, hvor indslaget handlede om et drab. Her blev det sagt, at 9 ud af 10 drab begås af mennesker, med relation til hinanden. Det kom jeg til at tænke på, da jeg læste dagens læsninger. Nu er det ikke muligt her at redegøre for hele min tankegang, så jeg springer nogle af mellemregningerne over. Og summa summarum, så blev min opmærksomhed vakt ved de ord, som Johannes skriver i epistellæsningen, hvor han jo taler om, at ”den der ikke elsker sin bror, som han har set, kan ikke elske Gud, som han ikke har set.”

Min bror – og dermed menes også min søster, mine forældre osv. Altså mine kødelige slægtninge, som i denne sammenhæng formodes at stå mig rimeligt nær. Men ’bror’ kan også i bibelsk sprogbrug forstås om ’medmenneske’. Dog stadig et medmenneske med en vis form for fællesskab. Således kaldes kristne andre steder i NT for ’brødre og søstre i Herren’. Det udvider ’broder’-begrebet, og det skærper konsekvenserne, som Johannes sætter op omkring min kærlighed til min bror overfor min kærlighed til Gud.

Og så var det, at udtalelsen om at mord oftest begås af mennesker, der er kendte af den myrdede, pludselig gav en helt anden betydning for mig af Lazarus-fortællingen.

Når Lazarus-fortællingen udspiller sig for mine øjne helt konkret med staklen og hans bæreposer osv., så vækker det faktisk ikke de helt store følelser i mig. Det vækker ikke større følelser i mig, end at jeg sagtens kan gå forbi ham – endda med god samvittighed efter blot nogle få skridt. Ude af øje, ude af sind. Jeg kan også sagtens gå forbi ham og ind i en butik og købe noget mere overflod og luksus til mit liv. Jeg kan sagtens gå forbi ham og gå ind på den nærmeste restaurant og bestille en middag. Der er kun en lille forskel på at se staklen sådan helt konkret foran mig og så se mine menneskelige brødre i hobetal i TV rundt omkring i verdens elendighed. Det er slet ikke svært at falde i søvn over det, og ligegyldigheden ligger forfærdende nær.

Det, der derimod kan få følelserne frem i mig, er når det handler om min kødelige bror. Jeg elsker ikke mine menneskelige brødre, derfor kan jeg heller ikke hade dem. De bliver for nemt et eller andet sted netop ligegyldige. Min kødelige bror kan jeg elske og derfor også hade. Min kødelige bror kalder lidenskaben frem i mig, lidenskaben på både godt og ondt. Min kødelige bror ser jeg, og jeg tager mig af eller lægger afstand.

Mord begås i relationen. Kærlighed er en relation. Og fortællingen om Lazarus spiller på relationen og næstekærligheden. Apostlen Johannes tydeliggør, at i denne relation udtrykkes vores kærlighed til Gud, vores tro på Gud. I denne relation afspejles, om vor tro på Gud er i lidenskabelige perspektiver eller blot moralske holdninger.

Og går vi så tilbage til Jesus og fortællingen om Lazarus, så er det et modsætningsforhold med evige perspektiver. Måden hvorpå vi ser på vores bror, afspejler måden, hvorpå vi ser på Gud.

Vi er oven i købet i en anden situation end den rige mand, der trygler Abraham om at sende en fra de døde til de levende for at advare dem om fortabelsens mulighed. Fortabelsen i det, kun at se Gud, fordi vi kun ser næsten, ikke med lidenskab men med moral. Vi er i en anderledes situation, fordi vi har fået en fra de døde. Vi skal ikke kun nøjes med Moses og profeterne; vi har også en fra de døde: Jesus Kristus. Men, siger Abraham i fortællingen: ”Hvis de ikke hører Moses og profeterne, vil de heller ikke lade sig overbevise, selv om en står op fra de døde.”

Han, der stod op fra de døde er ham, som fortæller om Lazarus og den rige. Han, som tog sig af Lazarus, fordi den rige ikke gjorde, og fordi Lazarus havde brug for hans hjælp. Han, der ikke går rundt i menneskelig skikkelse hos os; men gør sig til et med vores bror, både den menneskelige og den kødelige bror. Fordi, det er i relationerne, at tro og kærlighed og lidenskab finder sted og ikke i moralske holdninger og meninger, der for nemt bliver ligegyldige.

Hele sagen handler ikke om, at vi kun kommer i himlen, når vi udøver tilstrækkelig lidenskabelig næstekærlighed. Det handler om, at kristenlivet kalder på samme lidenskabelige kærlighed, som vi har i vore relationer, og filmen knækker, hvis vi kan springe hen over vore relationer og alligevel sige ”Jeg elsker Gud”. Da har vi ikke fået øje for, at både næstekærlighed og kærlighed til Gud er en relation. Og det er i relationen, at livet leves – eller dør. Det er i Guds-relationen, at vi frelses eller fortabes.

I næste salmes spilles der på forståelsen af broder-relationen. ”Kain, hvor er din bror?” spørger Gud, og Gud siger til sidst i salmen: ”Kain, jeg er din bror!” For Gud har selv gjort sig til en relation for os og ikke bare til en holdning eller mening. Som sagt, det gjorde Han i ham, der stod op fra de døde.

Skal Jesus have ret i, at ikke engang det er nok til at åbne frelsesrelationen for os, eller vil vi lade os overbevise, at også vi skal trøstes i Abrahams skød, fordi vi – med apostlens ord – har frimodighed på dommens dag, fordi vi er lidenskabelig i relation til Gud og vores bror, sådan som han – altså Jesus – er i verden: lidenskabelig i relation til Gud og os?

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen